

Muhasebei umumiye kanunu

(Resmî Ceride ile neşir ve ilânı : 14/VI/1927 - Sayı : 607)

No.
1050

Birinci fasıl

Umumî ahkâm

BİRİNCİ MADDE — Devletin bilûmum emvalinin idare ve muhasebesi bu kanuna tâbidir.

İKİNCİ MADDE — Devletin emvali Devletçe tarh ve cibayet olunan her türlü tekâlif ve rüsum ile Devlete aid nükud ve esham ve her türlü menkul ve gayri-menkul eşya, emvavl ve kıyem ve bunların hasılat ve icarâtı ile satış bedellerinden tereküb eder.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Devlet emvalinin hesabı, zamanı idare ve senei maliye itibarile görülür.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Zamanı idare, muhasiblerin bir senei maliye ibtidâsından intihasına kadar bütçeye tâbi olan varidat ve sarfiyat ile bütçeye tâbi olmayan emanat ve müraselâta müteallik olarak ifa eyledikleri bileümle muamelâtı ihtiva eder.

BEŞİNCİ MADDE — Senei maliye, haziran ibtidâsından başlayarak ertesi sene mayıs gayesine kadar imtidad etmek üzere on iki aylık bir müddetten ibarettir.

ALTINCI MADDE — Bütçe, Devlet devair ve müessesatının senevî varidat ve masarif muhammenatını gösteren ve bunların tatbik ve icrasına mezuniyet veren bir kanundur.

YEDİNCİ MADDE — Devlet masarifi, bütçe dahilinde Devlet namına ifa edilen veya bir kanunu mahsus ile ifası taahhüd olunan bir hizmet ve hususat karşılığı olmak üzere Devlet zimmetinde tahakkuk eden borçtur.

SEKİZİNCİ MADDE — Kavanin ve nizamâtına tevfikân Devlet varidatını tahakkuk ettirip kabili tahsil hale getirenlere varidat tahakkuk memuru ve Devlet masarifini mevzuata tevfikân tahakkuk ettirenlere de masraf tahakkuk memuru denir.

DOKUZUNCU MADDE — Varidatı tahsil, nükud ve ayniyatı muhafaza, masarifi istihkak sahiblerine tediye ve teslim ve bu işlere müteallik her türlü müraselât ile buna müteferri nakdî ve aynî bileümle malî muamelâtı ifa ve Divanı muhasebata zamanı idare hesabı ita edenleremuhasib denir.

ONUNCU MADDE — Devlet hizmetlerine müteallik masarifin muvakkat veya katî surette tediyesi hakkında muhasiblere tahrirî emir ve mezuniyet verilere âmiri ita denir.

ON BİRİNCİ MADDE — Varidat ve hasılatı tarh ve tahakkuk ettirip kabili tahsil bir hale getirmek varidat tahakkuk memurlarına ve masarifi tahakkuk ettirmek masraf tahakkuk memurlarına ve tahakkuk eden masarifi tediye ettirmek âmiri italara ve tahsilât ve tediya icra etmek muhasiblere mevdu vezaifdendir.

ON İKİNCİ MADDE — Veznedar, tahsil memuru, tahsildar, ambar memuru, tevzi memuru, şebender, kañçilâr gibi unvanlar ile muhasib nam ve hesabına muvakkaten kabz ve sarfa mezun olan memurlara (Muhasib mutemedi) denir.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Varidat ve masraf tahakkuk memurları ile muhasibler tanzim ettikleri evrakın sıbhatından ve kavanine mutabakatından mesuldürler. Memurların, kanuna muhalefetten bahs ile ifasından imtina ettikleri tediyatın icrası âmiri italar tarafından tahriren tebliğ olunur ise mesuliyet, emri veren âmiri italara raci olur.

İkinci derece âmiri italar ile varidat ve masraf tahakkuk memurlarının hatalarından mütevellid zararı tazmin ile mükellef tutulmaları, Divanı muhasebatca bil-nuhakeme verilecek karara mütevakkıftır. Ancak hüküm suduruna kadar müte-iakkık zararın teminine lüzum görüldüğü takdirde Hazine namına Divanı muhasebata müracaat tarihinden itibaren azamî bir hafta zarfında icra dairesinden ihtiyatî haciz kararı talep edilmek şartile bu memurların istihkaklarının tevkif ve nallarının ahara satılmasına veya nakledilmesine mümaneat hususunda Maliye ve-câleti salâhiyettardır.

Birinci derecede âmiri ita bulunan vekillerin mesuliyetlerini tayin Büyük Millet Meclisine aiddir.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Muhasibler kabz ve sarfettikleri nükud ve ayniat ile vazifelerine müteferri bilûmum muamelâtta mesul ve hesaplarını, bu ka-unda muharrer esasat dairesinde Divanı muhasebata itaya mecburdurlar.

On ikinci maddede mezkûr muhasib mutemedleri hesaplarını merbut oldukla-ı muhasibe vererek beraetlerini andan istihsal ederler.

ON BEŞİNCİ MADDE — Defterdar, muhasebe müdürü gibi memuriyet unvan-ının muhasiblik sınıfına tesiri yoktur. Âmiri italık ve muhasiblik ve tahakkuk memurluklarından ikisi bir zat uhdesinde içtima edemez.

ON ALTINCI MADDE — Bilûmum varidat Hazine veznelerine girer ve masa-if bu veznelerden tediyeye olunur. Vekâletlerin hususî varidatları ve vezneleri yok-ur. Bununla beraber icab eden yerlerde vezne açılması ve muhasib ikamesi veya muhasib namına kabza mezun memur bulundurulması ve tahsilât ve tediyatın her angi bir vasıta ile temin ve icrası gibi istisnaî tedbirler ittihazına Maliye vekili vezundur.

ON YEDİNCİ MADDE — Hazineye aid veya Hazinesinin mesuliyeti altında bu-ınan varidat, hasılat ve emanat, kanunî mezuniyeti haiz olmayan hiç bir idare ve-a memur tarafından kabz ve sarf olunamaz. Muvazenei umumiyeye dahil deva-e aid emvalimenkule ve ayniyat mal memurları hazır bulunmadıkça satılamaz.

ON SEKİZİNCİ MADDE — Her nakid muhasibinin muayyen bir veznesi ve her ayniyat muhasibinin de muayyen bir veya müteaddid ambarı bulunur. Muhasibler er ne nam ile olursa olsun kendilerine tevdi olunan nükud ve ayniyatı buralarda uhafazaya mecbur ve ziyandan mesuldürler.

Sirkat dolayisile veya kuvvei mücbire tahtında ziya vukuunda muhasibin key-yeti mafevkine derhal ihbar ve zimmetini ibra için sekiz gün zarfında müracaat mesi lâzımdır. Bu takdirde muhasibin beraet veya mesuliyeti mensub olduğu ve-letinin mütaleası alınarak Divanı muhasebatca hükme rabtolunur.

ON DOKUZUNCU MADDE — Her muhasib yalnız kendi zamanına aid hesap-ın mesuldür. Ancak kendisine hesap vermekle mükellef olanların hesabına bak-ayan veya selefinden devren aldığı hesabın nevakısını göstermeyen muhasib bun-

lara terettüb edecek olan mesuliyeti maliyeyi - medyun ve müsebbiblerine hakkı rücuu olmak üzere - deruhde etmiş olur.

YİRMİNCİ MADDE — Her muhasib zamanı idaresi zarfında tahsili kendisine mevdu varidatın ve eşhas zimemi hesabında mukayyed mebalığın takib ve tahsilile mükellef olup Divanı muhasebata hesab itasında veya halefe devrinde bakayanın müfredatını ve tahsil edilmemesi esbabını iraeeye mecburdur. Takib edilmemek yüzünden tahsili mümteni bir hale gelen veya müruru zamana uğrayan mebalığın, sunu ve taksiri görülen muhasibden tazminine Divanı muhasebatca hüküm olur.

Tahriri icra ve ikaml edilmeyen mahallerde müsakkafat ve arazi vergilerile bunların küsuratı munzammeleri hakkında Divan muhasebat ile Maliye vekâletince müştereken tanzim olunacak bir talimatnameye tevfikân istisnâî muamele ifası caizdir.

YİRMİ BİRİNCİ MADDE — Muhasiblik sıfat ve salâhiyetini haiz olmaksızın emvali umumiyeyi herhangi bir suretle kabz ve tediye edenlere ceza kanununun salâhiyet ve mezuniyet haricinde sıfatı resmîyeyi takınanlar hakkındaki hükümleri tatbik olunur.

YİRMİ İKİNCİ MADDE — Devlet emvalinden sarfiyatı müstelzım olacak surette evrak tasni edenler ile alınmıyan eşya ve levazımı tesellüm etmiş gibi gösterenler ve vücüdü olmayan inşaat ve imalât için keşif evrakı tanzim eyleyenler ve bu evrak ile mümasili evrakı tahakkukiye ve sübutiyeyi bilerek imza veya tasdik etmiş bulunanlar hakkında fiillerinin mahiyetine göre ceza kanunu hükümleri tatbik olunur. Şu kadarki bu efal, Devlete aid bir hizmet ve teşebbüsün ifa ve ikmalî gibi hüsnü niyete makrun bir sebebden mümbais olduğu ve hizmet ifa olunmuş veya mal tesellüm edilmiş bulunduğu takdirde faillerinin birer aylık muhassasatı cezaen kat ve tekerrüründe mükerrirleri memuriyetten ihrac olunur.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Devlete aid bilûmum gayrimenkul emval, tapu idaresince Hazine namına tescil ve Maliye vekâleti tarafından idare olunur. Bunlardan bir daireye tahsisi icab edenler o daireye, istimal olundukları müddetce bilâ icar verilebilir.

YİRMİ DÖRDÜNCÜ MADDE — Devlete aid gayrimenkul emvalden iki yüz ellı bin lirayı müteceviz kıymeti olanları ile harb sefinelerinin satılması kanunu mahsus istihsaline mütevakıftır. Kıymeti harbiyesini zayi edib bir daireye tahsis ve itası lâzımgelen sefineler bu hükümden müstesnadır.

YİRMİ BEŞİNCİ MADDE — Gerek Maliye vekâleti tarafından idare olunsun ve gerek dairelere tahsis edilmiş bulunsun bilûmum gayrimenkul emvalir cins ve kıymetlerini muhtevi mufassal bir defteri kebiri Maliye vekâleti tarafında tutulur.

YİRMİ ALTINCI MADDE — Varidatı tenkis veya masarifi tezyid edebilecek hususat hakkında vekâletlerce tanzim olunacak kanun lâyhaları ile idaratı hususiyeye ve belediyelerin varidatına müteallik kanun lâyhaları, Maliye vekâleti ile bil itilâf ihzar olunmak lâzımdır.

YİRMİ YEDİNCİ MADDE — Devlet taahhüdâtında ihmali ve sui niyetle me luf olduğu vesaike tebeyyün eden eşhas ve şirketlerin Devlet işlerine müteallik herhangi bir teklifleri vekâletlerce red olunur. Bu red keyfiyeti diğer vekâletlerle dairelere de tamim edilir.

İkinci fasıl
Devlet bütçesi

YIRMİ SEKİZİNCİ MADDE — Her senei maliyede, Devletce istifa olunacak varidat ile tediye edilecek masarif «muvazenei umumiye» kanunu ile tayin olunur.

YIRMİ DOKUZUNCU MADDE — Muvazenei umumiye kanunu bir metinden ve aşağıda yazılı cedvellerden tereküb eder:

(A) cedveli masarif tahsisatını,

(B) Cedveli varidat muhammenatını,

(C) Cedveli varidat envaından her birinin müstenid oldukları kavanin ve nizamatı,

(D) Cedveli 74 ncü madde mucibince tediyyeden evvel Divanın vizesinden müstesna tutulacak olan masarifi mukanneneyi,

(H) Cedveli hidematı vataniye tertibinden kanun ile muhassas maaşların müfredatını,

(V) Cedveli gelecek senelere sari mukavelât akdine kanunen mezuniyet verilen hizmetlerin envamı,

(Z) Cedveli Maliye bütçesine mevzu ihtiyat tahsisatından devair bütçelerine nakli mücaz tertibleri ihtiva eder.

OTUZUNCU MADDE — Muvazenei umumiye kanununun metnine aşağıdaki nevad dercolunur:

(A) Masarif tahsisatı yekûnu,

(B) Varidat muhammenatı yekûnu,

(C) Bütçe açığı varsa ne suretle kapatılacağı,

(D) Bütçe senesine mahsus olan ve o sene varidat ve masarifi ile alâkadar bulunan hükümler.

Muvazenei umumiye kanununa dercolunacak maddeler bu daireye maksurdur. Hükmü bir seneden fazla zamana şamil maddeler bu kanuna dercedilemez.

OTUZ BİRİNCİ MADDE — Masraf cedvelleri daireler ve fasıllar üzerine tertib olunur. Birbirini alâkadar ve istilzam eden masarif envarı bir fasıl teşkil eder.

OTUZ İKİNCİ MADDE Maaşat ile sair tahsisat ve hidematı daime ile hidematı muvakkate bir fasılda cemedilemez.

OTUZ ÜÇÜNCÜ MADDE — Kanunu mahsusunda veya muvazenei umumiye anunununda musarrah bir mezuniyete müstenid olmadıkça kısa vadeli bile olsa hiç bir istikraz akdedilemeyeceği gibi Hazinei maliye namına kefalet dahi olunamaz.

OTUZ DÖRDÜNCÜ MADDE — Vekâletlerden her biri kendi bütçesini ihzar ederek Eylül nihayetine kadar Maliye vekiline gönderir. Maliye vekili dahi kendi airesinin masraf bütçesile varidat bütçesini tanzim ve diğerleriyle birleştirerek Devletin bir senelik umumî bütçe lâyihasını vücade getirir. Bu lâyiha İcra Vekilleri Heyetince tedkik ve tasvib edildikten sonra nihayet teşrinisani ibtidasında Büyük Millet Meclisine takdim olunur.

OTUZ BEŞİNCİ MADDE — Meclis, muvazenei umumiye kanununun metnini madde madde, varidat ve masraf cedvellerini fasıl fasıl müzakere eder. Bütçe kanunu senei maliye ibtidasından evvel Resmî Gazete ile neşrolunur.

OTUZ ALTINCI MADDE — Tertibi bütçede mevcut olup kifayetsizliğinden olayı ilâveten alınan tahsisata «tahsisatı munzamma» denilir. Bütçenin tanzim ve usdiki zamanında mutasavver olmayan yeni bir hizmet için alınan tahsisata da tahsisatı fevkalâde» itlâk olunur. Gerek tahsisatı munzamma ve gerek tahsisatı fevkalâde, ancak senei maliye içinde alınabilir.

OTUZ YEDİNCİ MADDE — Bütçenin (Z) cedveline dahil hizmet için «ihtiyat tahsisatı» namile Maliye bütçesinde bir fasıl bulunur. Bu fasla konulacak tahsisattan vekâletlerce talep olunacak miktar Maliye vekili-nin muvafakatile taallûk ettiği tertiplere naklolunabilir.

OTUZ SEKİZİNCİ MADDE — Masarifi gayri melhuza faslına bütçenin tanzimi sırasında tasavvur ve tahmin edilemeyen ve bütçelerde tertipleri bulunmayan hizmetlerin karşılığı konulur.

Üçüncü fasıl *Varidat bütçesi*

OTUZ DOKUZUNCU MADDE — Kanuna müstenid olmadıkça hiç bir vergi ve resim tarh ve tevzi ve tahsil edilemez. Vergi ve resimlere müteallik tarh ve cibayet usulleri kanun ve nizamlarına tâbi'dir. Muvazenei umumiye kanunu her sene vergi ve resimlerin tahsiline mezuniyet verir.

KIRKINCI MADDE — Bir sene maliye içinde tahakkuk eden varidat ve hasılat o sene bütçesinin varidatını teşkil eder. Ancak sene maliye gayesinde kalacak bakaya gelecek sene bütçesine mal edilir.

KIRK BİRİNCİ MADDE — Varidat ve hasılat, bütçeye tamamen gayri safi olarak irad kaydolunur. Bunların tahsil ve idare masarifi bütçede taallûk ettiği tahsisattan sarfedilir.

KIRK İKİNCİ MADDE — Muvazenei umumiye kanunu ile verilen mezuniyet haricinde her ne nam ile olursa olsun Devlet nam ve hesabına vergi ve resim cibayeti için emir verenler ve tahakkuk evrakı ve tarifeler tanzim edenler ve filen tahsilât yapanlar ceza kanunu mucibince mücazat olunurlar.

KIRK ÜÇÜNCÜ MADDE — Memur ve müstahdemlerin maaş, ücret ve tahsisatlarından usulen yapılacak tevkifat merkezce toptan tahakkuk ettirilerek bütçeye irad ve masraf kaydolunur.

KIRK DÖRDÜNCÜ MADDE — Muhasibin sun ve taksirinden mütevellid olmıyarak boş sene tahsil olunamayan ve tahsili mümteni bulunduğu dairesinin tedkikatı ve mahallî idare heyetinin mazbatasile tevsik olunan mütehakkak varidat bakayasının terkini bir cedvel ile Büyük Millet Meclisine arz olunur.

Dördüncü fasıl *Masarif bütçesi*

KIRK BEŞİNCİ MADDE — Devlet hizmetlerinin müstelzim olduğu masarifi her sene bütçesine vazolunan tahsisat ile tayin olunur. İfası bir kanun ile emrolunan hizmet karşılığının behemehal senesi bütçesine idhali lâzımdır.

KIRK ALTINCI MADDE — Bir sene bütçesile verilen tahsisat ancak o sene zarfında ifa edilen umur ve hizmetin karşılığıdır. Senesi içinde ifa olunmayan hizmetata aid tahsisat sene nihayetinde ibtal olunur. Gelecek senelere devri meşrut tahsisat usulü mülga'dır.

KIRK YEDİNCİ MADDE — Bir kanun veya kanunî mezuniyete müstenid bir mukavele ile muayyen olmadıkça masrafın senesi hizmetin vukuu tarihine göre tayin olunur. Ancak maaşatı zatiyenin müterakimleri tahsis olundukları sene bütçesinden verilir. Masarifi gayri melhuza hakkında İcra Vekilleri Heyetinin kararları ittihaz olduğu sene bütçesine raacidir.

KIRK SEKİZİNCİ MADDE — Aşağıdaki fıkralarda zikredilen hizmetlerden

her birinin senesi bütçesine mevzu tahsisatı kâfi gelmediği takdirde ilâveten sarfına müzüm görülecek miktarı tediye, Maliye vekili mezundur. Bu suretle husule gelecek tahsisat farkı 100 ncu maddede muharrer hesabı katide ayrıca gösterilir:

- (a) Mukannen aidatı beyiye,
- (b) Nisbeti kanunla muayyen aidat ve ikramiyeler,
- (c) Reddiyat,
- (d) Mahkeme harçları,
- (e) Devlete aid müsakkafat ve arazi vergileri,
- (v) Mütekaid, eytam ve aramil tahsisatı,

KIRK DOKUZUNCU MADDE — Muvazenei umumiye dahilinde idare edilmede olan sanayi ve ticarî müessese ve idarelerin mevaddı ibtidaiye ve malzeme nübayaa bedellerile mütahassis ve amele ücretleri mütedavil sermaye namile bütçelere konulan tahsisat ile tedvir ve tesviye olunur. Bu müessesat ve idarelerin mütedavil sermaye tahsisatından istimal olunmayan miktarı sene nihayetinde ibtal ve istimal olunan sermayeden mütehassıl varidat fazlaları da irad kaydolunur.

ELLİNCİ MADDE — Vekiller, bütçe ile verilen tahsisattan fazla taahhüdât ve sarfiyatta bulunamayacakları gibi mezkûr tahsisatı bir nevi hususî varidatla da ezyid edemezler.

Ancak daimî mahiyeti haiz hidemattan kuvayi harbiyenin iâşe, ilbas, teçhiz, tesihî ile imalâtı ve mekteb, hapishane ve hastane muayyenatı, inşaat, tamirat ve posta nakliyatı için cari sene bütçesine mevzu tahsisatın nisfını tecavüz etmemek ve İcra Vekilleri Heyetinin kararına iktiran eylemek şartile gelecek seneye sari taahhüdât icrası caizdir.

ELLİ BİRİNCİ MADDE — Hükmü müteaddid senelere sari inşaat ve imalât taahhüdâtı, her sene sarfedilecek miktarın karşılığı o sene bütçesine vazolunmak şartile, bir kanun istihsaline mütevakkıftır.

ELLİ İKİNCİ MADDE — Senevî tediye miktarı bütçeye mevzu tahsisatı tecavüz etmemek ve müteakib seneler bütçeleri tahsisatının tezyidini istilzam eylememek şartile sefarethane ve şebkenderhaneler için uzun müddetle icar mukaveleleri akdi ve Hariciye vekâleti bütçesinin icar bedeli tertibine mevzu tahsisattan mukassatan ödenmek üzere bina satın alınarak uzun müddetle taahhüdâta girişilmesi caizdir.

ELLİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Bir vekâletten diğer vekâlete verilen eşya ve levam esmanı bunları alan vekâletin tahsisatına mahsub ve mukabili varidat kaydolunur.

ELLİ DÖRDÜNCÜ MADDE — Nümune çiftliği, hara ve ağıl gibi müessesat halatından istihlâk edilecek olanların esmanı istihlâk tarihindeki fiatleriyle tahsisatına mahsub ve mukabili irad kaydolunur.

ELLİ BEŞİNCİ MADDE — Menafii umumiyeye müteallik hidemata sarfolunmak üzere verilen ianat ve teberruat varidat bütçesinde hususî bir fasla konulup irt kılındığı hizmetin masraf bütçesinde tahsisatı mevcut ise o tahsisata ilâve aksi halde ayrıca bir fasla kaydolunarak meşrutuileyhine sarfedilir. Bu kanunla tahsisatın sene gayesine kalan miktarı ertesi senelerde açılacak bir faslı mahsub ve nakil ve sarfolunur.

ELLİ ALTINCI MADDE — Bir fasıldan diğer fasla tahsisat nakli kanun ile olur. Aynı faslın muhtelif maddeleri arasında münakale icrası Maliye vekilinin uvafakati ile yapılabilir.

ELLİ YEDİNCİ MADDE — Maaş ve ücret tertiblerinden masraf tertiblerine

ve münakale icra edilen tertiblerden diğer tertiplere tahsisat naklolunamayacağı gibi ihtiyat tahsisatından naklolunan tertiplerden de münakale yapılamaz.

ELLİ SEKİZİNCİ MADDE — Umumî seferberlik veya ilânı harb vukuunda Müdafaa-i milliye ve Bahriye vekâletleri ile imalâtıharbiye bütçelerinde mevcut tahsisat bu vekâletler ile daireler için hükmen tevhid ve yekûnu umumî tecavüz edilmemek şartile ihtiyaca göre bu tahsisattan fasıl ve maddelere bakılmaksızın sarfiyat icra olunabilir. Bu takdirde yapılan sarfiyat tahakkukuna göre fasıllarına kaydolunur. Asgarî bir fırkanın veya ana muadil bahrî bir kuvvetin Devletçe seferber hale vazında o fırka veya bahrî kuvvete havale edilmiş olan tahsisat dahi aynı suretle istimal edilebilir. Ancak bütçelerin yekûnu umumileri dahilinde idare kabil olmadığı ve derhal tahsisat alınması mümkün bulunmadığı takdirde ilk fırsatta tahsisat alınmak üzere bu bütçelere mevzu tahsisat yekûnu umumileri yüzde on beşe kadar tecavüz edilebilir. Seferberliği ilân olunan kıtaata mensub efrad hayvanat ve levazımın müretteb mahallerine sevk ve işeleri için muktazi mebaliğ mal sandıklarınca avans olarak mutemedlere verilip nihayet bir ay zarfında gön derilecek tediye emirleri üzerine tahsisata nakil ve mahsub olunur.

ELLİ DOKUZUNCU MADDE — Maliye bütçesine mevzu masarifi gayri melhuza tahsisatının sarf ve istimali İcra Vekilleri Heyetinin kararına menuttur.

Mahkeme ilâmına müstenid olan düyun, tertibinde karşılığı bulunmadığı takdirde ihtiyat fashından naklolunacak tahsisattan ve bu tertibde de tahsisat mevcut değilse masarifi gayri melhuza fashından tediye olunur.

ALTMİŞİNCİ MADDE — Tekâide sevkolunan mülkî ve askerî memurlar ile vefat edenlerin eytam ve eramiline ve sair zatî maaşa müstahak olanlara kanunlarına tevfikân maaş tahsisi muamelesi bunların mensub olduğu vekâletlerce if ve tahsis evrakı Divanı muhasebatca tedkik ve tescil olunur.

ALTMİŞ BİRİNCİ MADDE — Merkezde on bin liradan fazla masrafı müstelzim bilûmum mukavelât icradan evvel Divanı muhasebatça tescil olunur. Ancak müstaceliyeti ve mahremiyeti hasebile münakasadan istisnasına İcra Vekilleri Heyetince karar verilen hususat ile memaliki ecnebiyede vuku bulacak mübayaat müteallik mukavelât bu hükümden müstesnadır.

ALTMİŞ İKİNCİ MADDE — Vekiller, vilâyetlerdeki ikinci derece âmiri italarına merkezden istizan edilmeksizin on bin liraya kadar mukavelât akdi salâhiyetini verebilirler. Mikdarı on bin lirayı mütecaviz hususata aid mukavelâtın akit ve teatisi için dahâ evvel mezuniyet itası caizdir.

ALTMİŞ ÜÇÜNCÜ MADDE — Merkez ve vilâyetlerde akdolunacak mukavelât ile müstenidatının birer suretleri yedi gün zarfında ve doğrudan doğruya Maliye vekâleti ile Divanı muhasebata gönderilmek mecburidir.

ALTMİŞ DÖRDÜNCÜ MADDE — Merkezde avans itasını mutazammın olan mukavelât ile elli bin lirayı mütecaviz taahüdât ve mukavelâtın icradan evvel Maliye vekiline ibrazı lâzımdır. Bu evrak azanî on beş gün zarfında Maliye vekili tarafından tedkik ve bir neticeye rabtolunur.

ALTMİŞ BEŞİNCİ MADDE — Muhasiblerce yapılan sarfiyat evrakı müsbitelerin aylık cedvellerle birlikte sarfiyatın vuku bulduğu ay gayesinden itibaren otuz gün zarfında merkeze gönderilmesi mecburidir. Bu evrakı müsbiteler merkez vürudlarından itibaren nihayet iki ay zarfında tedkik edilerek noksanı bulunanların mahalline iadesi ve muvafık görülenlerin Divanı muhasebata ibrazı lâzımdır. Varidat ve bütçe harici bilûmum muamelât evrakı müsbiteleri dahi aynı müdde ve şerait dahilinde kayid suretleri ile birlikte Divanı muhasebata gönderilir.

ALTMİŞ ALTINCI MADDE — Divan muhasebata ibraz olunan ve muallel bulunmayan evrakdan tediye, kredi ve ita emirleriyle avans evrakının ve 61 nci maddede muharrer mukavelâtın azamî üç ve diğerlerinin on beş gün zarfında Divana tedkik ve intacı mecburidir.

ALTMİŞ YEDİNCİ MADDE — Divanı muhasebatca tasdik veya iade edilen vrapın muamelesi merkez muhasebeleri tarafından azamî yedi gün zarfında ikmal ve muhasibine tebliğ veya iade olunması lâzımdır.

ALTMİŞ SEKİZİNCİ MADDE — Merkez ve vilâyetlerle kolordular ve muhâib teşkilâtı olan müstakil fırka ve kıtalarda bütçe tahsisatından yapılacak tediye mikdarını gösterir bir cedvel, vekâletlerce her üç ayda bir tanzim ve Hazineye evdi olunur. Cedvel muhteviyatında tebeddülât vukuu takdirinde ayrıca malûnat verilmesi iktiza eder.

Beşinci fasıl

Masarifin tahakkuku

ALTMİŞ DOKUZUNCU MADDE — Devlet Hazinesi hesabına bir masrafın tahakkuku ancak bir vekilin veya vazifeten vekil namına hareket eden bir memurun asdıkları ile tamam olur.

YETMİŞİNCİ MADDE — Varidat ve masarifin tahakkukuna aid evrakı müsbitenin eşkâl ve cenasi ve bunlara müteallik tadilat malî müşavere encümenince ayin ve tesbit olunur.

YETMİŞ BİRİNCİ MADDE — Vekiller kendi bütçelerinin âmiri italarıdır. Vekiller veya tevkil ettikleri memurlar bütçeleri dahilinde icra etmek istedikleri masraflar için merkez muhasibleri üzerine ita emirleri ısdar ederler.

Masraf tahakkuk ettikçe mahallindeki muhasibin veznesinden tediye edilmek üzere her vekil ikinci derece âmiri italarına mezuniyet verebilir.

Bu mezuniyetler tediye emirleriyle tebliğ olunur. Tediye emirlerinin ikinci derece âmiri italarına tebliğinden evvel Maliye vekâletince azamî iki gün zarfında izesi lâzımdır.

YETMİŞ İKİNCİ MADDE — İta ve tediye emirlerinde bütçenin senesile faal ve maddesi gösterilmek mecburidir. Bu evrak âmiri ita ile muhasebe müdürü veya muhasibler tarafından imza olunur.

YETMİŞ ÜÇÜNCÜ MADDE — İta emirlerine muhtevi oldukları masrafın tahakkuk ve tahakkukuna müteallik bileümle evrakı müsbitenin aslı veya musaddak suretleri rabtolunur. ancak mahrem muamelâta müteallik evrak Divanı muhasebat reisine ibraz edilir.

YETMİŞ DÖRDÜNCÜ MADDE — Merkez dairelerinin, bu kanuna merbut cedvel dahilinde olan mukannen sarfiyatından maada tediye müteallik ita ve kredi emirleriyle avans ilmühaberleri ve ikinci derece âmiri italarına verilen tediye emirleri evvel emirde Divanı muhasebatın vizesine tâbidir. Divanın vizesine iktidan etmedikçe bu evrakın muhteviyatı muhasibler tarafından tediye olunamaz.

YETMİŞ BEŞİNCİ MADDE — Divanı muhasebatın ita, tediye ve kredi emirleriyle tescil ve tahsis zımında kendisine tevdi olunan evrak üzerinde icra edeceği tedkikat:

- (a) Hatayı maddî bulunmaması,
- (b) Tahsisat ve kadro dahilinde olması,

(c) Bütçedeki tertibe mutabakatı,

(d) Kavanin ve nizamat ve mukarrerata muvafakatı hususâtından ibarettir.

YETMİŞ ALTINCI MADDE — Divanı muhasebatın tescilinden veya vizesinden imtina edib esbabı mucibeli bir takrir ile dairesine iade ettiği evraktan, hatay maddiye veya tahsisatın kifayetsizliğine veya kadro fevkinde tayin ve istihdamlara müteallik olanlar hakkındaki reddi, katidir.

Tertibe mutabakat, kavanin ve nizamat ve mukarrerata muvafakat görülmemelı dolayısıyla Divanca iade olunan evrak hakkında vekil tarafından mesuliyet deruh desini mutazammın vuku bulacak müracaat üzerine keyfiyet Divanca yeniden tedkik edilir. Divan imtinamında ısrar eylediği ve İcra Vekilleri Heyetince keyfiyet tedkik olunarak vekilin noktai nazarına iştiraki mutazammın karar ittihaz ve Divana tebliğ olunduğu takdirde kaydi ihtiyatla vize muamelesi icra olunur.

Divanı muhasebat bu yolda kaydi ihtiyatla vize ettiği evrak ile diğer muamelâ ve yolsuzluklar hakkında üç ayda bir takdim edeceği raporla Büyük Millet Meclisi ne malûmat arzeder.

YETMİŞ YEDİNCİ MADDE — Müdafaai Milliye, Hariciye, Dahiliye, Emniyeti umumiye ve Rüsumat bütçelerine mevzu mesture ve aynı mahiyeti haiz istihbarat tertiblerine aid ita ve tediye emirleri mesul vekil ile Maliye vekili ve Baş vekil taraflarından müstereken imza edilmiş bir kararnameye müsteniden tanzin olunur. İşbu emirler mucibince tediye icrası ancak imza eden vekillerin mevki lerini muhafazaları ile meşruttur.

YETMİŞ SEKİZİNCİ MADDE — Tediye emirlerine müsteniden vilâyetlerde muhasibler tarafından vukubulacak sarfiyata müteallik evrak tediye eden sonra merkez muhasebe müdürleri tarafından mahsub ita emrine rabtolunarak Divanı muhasebata vize ettirilir. Bu yolda vukubulan tediattan şayanı kabul görülmeyen aksamın mesuliyeti 19 ncu madde ahkâmına tâbidir.

YETMİŞ DOKUZUNCU MADDE — Memaliki cenbiyede vazife ifa eden ve ya tahsil ve tetebbüde bulunan askerî, mülkî bilûmunı memurin ve müstahdemir ile talebelerin maasat ve muhassasatı her aya aid istihkak o ay girer girmez peşinen verilmek şartile üç ay evvel ve üç aylığı bir arada tahakkuk ettirilebilir.

Altıncı fasıl *Masarifin tediyesi*

SEKSENİNCİ MADDE — Maliye vekili Divanı muhasebatca vize edilen ita tediye ve kredi emirlerinin âmiri ita tarafından tayin edilen müddet ve mahalde tediyesi esbabını istikmal eyler.

SEKSEN BİRİNCİ MADDE — Muhasiblere bütçeye müteallik bir masrafı tediyesi âmiri ita tarafından imzalanmış bir ita veya kredi emrine müstenid olmak lâzımdır. Muhsaiblerin ita emirlerinde yapacağı tedkiakt:

- a - Masrafın kendisine verilen mezuniyet dahilinde bulunması,
- b - Masrafın bütçedeki tertibe mutabakatı,
- c - İta emrine merbut taahhüd ve tahakkuk evrakının tamam olması,
- d - Hatayı maddiden ari bulunması,
- h - Masrafın kavanin, nizamat ve mukarrerat ahkâmına muvafakatı,
- V - İstihkak sahibinin hüviyeti hususâtına aiddir.

Merkez muhasibleri, Divanı muhasebatca vize edilmiş evrak da (B) ve (H) fıkralarının tedkik ve tatbikinden müstesnadır.

SEKSEN İKİNCİ MADDE — Tahsisatın kifayetsizliği, tayin ve istihdamlarını

cadro fevkinde bulunması, teahhüd ve tahakkuk evrakının noksanı, hatayı maddî, stihkak sahibinin hüviyeti dolayısıyla kabul olunmayan ita emirlerinin tediyesine muasibler icbar edilemez.

Vilâyetlerdeki muhasiblerin, kanun ve nizama muvafakat, tertibe mutabakat hakkında vaki olacak itirazları üzerine ikinci derece âmiri itaları tarafından tahriren mesâliyet deruhde edildiği takdirde muhasib tediyeye etmeğe mecburdur. Bu halde deruhde evrakı ita emrine raptolunur.

Yedinci fasıl

Avans ve kredi

SEKSEN ÜÇÜNCÜ MADDE — Aşağıda zikrolunan ahvalde henüz tahakkuk ve ita emrine iktiran etmemiş olan masraflar için âmiri itanın göstereceği lüzum üzere muhasibler tarafından tediyat icrası caizdir :

A - Tahakkuk ve ita emri muamelâtının ikmaline mütehammil olmayan müteferrik ve müstacel masraflar için âmiri ita tarafından tayin olunacak mutemedlere bin liraya kadar avans verilebilir. Vilâyetlerde avansın tahdidine Maliye vekili sahiyettardır. Seferberlikte ve hasbelicab vakti hazarda Maliye vekili İcra Vekilri Heyetinin kararına müsteniden askerî devair mutemedlerine bin liradan fazla avans verilebilir.

B - Memur harcırahları için verilecek avanslar kendilerine hâs kanunlardaki tükümlere tâbidir.

C - (A) fıkrasında muharrer ve mikdarı bin lirayı müteceviz masraflar için avans verilmeyip dairesinin göstereceği lüzum üzerine Maliye vekâleti tarafından, ahallî banka veya mal sandığı nezdinde açılacak krediden, tediyat yaptırabilir. Banka veya mal sandığı mutemedin göstereceği cihet ve müstahika doğrudan doğruya tediyat icra eder.

D - Ecnebi memleketlerde vuku bulacak mübayaat için izam olunan mutemed memurlara bin liradan fazla avans verilmeyip dairesinin göstereceği lüzum üzerine ahallî bankaların birinde kredi küşad olunur. Bankaca tediyat icrası (H) fıkrada muharrer hükme tâbidir.

(H) - Mukavelenamelerde peşin itası meşrut olan mebalîğe mukabil bilâhare hizmetin ifasında mahsubu icra olunmak üzere müteahhidlere avans verilebilir.

Senei maliyenin hitamından itibaren üç ay zarfında hizmet ifa ve evrakı tahkiki tesdi olunduğu takdirde avans, verildiği sene bütçesinden mahsub olunur.

Ellinci ve elli birinci maddeler mucibince hükmü gelecek senelere sari mukavele istinaden verilen avanslar hizmetin ifa olunduğu seneye kadar devredilebilir. Suretle devredilen avans akçaları hizmetin yapıldığı sene içinde aid olduğu dürtibinden mahsub olunur.

Bu fıkra mucibince verilecek avanslar teahhüd mecmuunun sülüsünü tecavüz etmek ve mukabilinde müteahhidlerden teminat aranmak muktazidir.

SEKSEN DÖRDÜNCÜ MADDE — Avans ve kredilerin muhteviyatı taallûk ettiği tertibden mevkuf tutulur. Her mahalde bir daire için yalnız bir mutemed taallûk olunabilir. Cüzü tam halinde ve müteferrik mahallerde bulunan askerî kıtaat müessesatın her biri için ayrı mutemed tayini caizdir. Bir mutemede verilecek avanslar mecmuu bin lirayı tecavüz etmemek şartile muhtelif fasıl ve maddelerden ibaridir.

SEKSEN BEŞİNCİ MADDE — Avans ve kredi emirleri Divanı muhasebattan geçiren Maliye vekâletince vize edilir. Avans ve kredi akçaları hangi iş için verilmiş yalnız o işte ve âmiri itanın tahrirî mezuniyetile sarf ve istimal olunur.

SEKSEN ALTINCI MADDE — Her mutemed aldığı avans ve kredilerden sarfettiği mebalığa aid evrakı müsbiteyi azamî üç ay zarfında muhasibe vermeğe mecburdur. Bu müddet zarfında ibraz olunacak evrakı sarfiye muhteviyatı kadar yeniden avans veya kredi itası caizdir. Bu yolda mahsub muamelesi ifa olunmadıkça aynı iş için yeniden avans veya kredi verilemez. Mutemed işin hitamını müteakik avans ve kredi bakiyesini iade ve iptale mecburdur.

SEKSEN YEDİNCİ MADDE — Mutemedler bütçeye aid sarfiyat için muhasib veznasından başka hiç bir yerden hiç bir nam ile para kabzedemezler. Aksi halde haklarında 21 nci madde hükmü tatbik olunur.

SEKSEN SEKİZİNCİ MADDE — Her mutemed senenin son gününde avans akçasından nezdinde kalan mebalığı henüz mahsubunu icra ettiremediği tediye evrak ile birlikte tamamile muhasibe iade edib hesabını kapatmağa ve muhasib dahi bu hesabı aramağa mecburdur. Aksi takdirde mutemed zimmettar addolunarak hangi sınıf ve meslekten olursa olsun Maliye vekilinin talebi üzerine memuriyeti asliyesinden ihraç edileceği gibi muhasib dahi memurin kanunu ahkâmına göre tecziye olunur. Mutemed zimmetinde kalan mebalığ, tahsili emval kanununa tevfikana faiz ile beraber tahsil edilir.

SEKSEN DOKUZUNCU MADDE — Bir mutemed yedindeki avans akçasında bir kısmını âmiri itanın tahriri mezuniyetile ikinci bir mutemede verebilir. Bu halde ikinci mutemedden alacağı makbuz senedini âmiri itanın mezuniyetnamesile birlikte muhasibe ibraz ederek zimmetini devreder. İkinci mutemed dahi hesabı avansın alındığı tarihten itibaren üç ay zarfında muhasibe tevdi etmeğe mecburdur. Mutemedler hakkındaki diğer hükümler bu ikinci mutemed hakkında da aynen caizdir.

DOKSANINCI MADDE — Avans akçasından yapılacak sarfiyat hakkında mutemedlerin, kavanin, nizamata ve mukarrarata muhalefetten dolayı vuku bulacak itirazları üzerine âmiri ita tahriren mesuliyet deruhde ettiği takdirde mutemedler bu masrafı tediye mecbur olup mesuliyet âmiri itaya aid olur. Mutemedin itira olmaksızın yapılan sarfiyat muhasib tarafından mevzu ahkâma muhalefet dolayısıyla kabul edilmediği halde mesuliyet âmiri ita ile mutemede teveccüh eder. Ancak âmiri ita tarafından mesuliyet deruhde edilerek sarfiyatın mahsubu için ısrar olmaksızın muhasib sarfiyatın mahsubunu icra eyler. Bu takdirde mesuliyet munhasırâ âmiri itaya raci olur.

Sekizinci fasıl

Senei maliye nihayetinde kalan düyun

DOKSAN BİRİNCİ MADDE — Bütçe masarifinden senei maliye gayesine kadar ita emrine iktiran eylediği halde muhasib tarafından tediye edilememiş olan mebalığ senei maliye gayesinde bütçeye masraf kayid ve emanet hesabına nakl olunur.

DOKSAN İKİNCİ MADDE — Senei maliyenin hitamına kadar tediye olan namadığı gibi emanet hesabına dahi alınamıyan düyun, seneleri bütçelerinde tertiblerinde karşılığı bulunmak şartile, beş sene nihayetine kadar aşağıdaki hükümler dairesinde tesviye olunur:

A - Bütçe senesinin gayesinden itibaren bir sene zarfında tahakkuk edecek düyun yeni sene bütçesinde mevcut (Geçen sene düyunu) faslından tesviye olunur. Ancak bu fasla mevzu tahsisat kifayet etmediği takdirde 48 nci maddemucibince muamele ifa olunur.

B - Mütéhakkak düyundan yukarıki fıkra hükmüne girmeyenler her daire bütçesinde mevcut (Eski seneler düyunu) faslında bulunan tahsisattan tediye olunur.

DOKSAN ÜÇÜNCÜ MADDE — Taallûk ettiği senei maliyenin hitamı tarihinden itibaren beş sene zarfında ahabı tarafından meşru bir mazerete müstened olmaksızın tahriren taleb ve takib olunmamaktan veya evrakı ibraz edilmekten dolayı tediye olunamayan düyun müruru zamana uğrayarak Devlet menfaatine sakıt olur. Emanet hesabına alınıp bu müddet zarfında taleb olunmayan nebalîğ Hazine namına müteferrik hasıllata irad kaydedilir. Ancak kupunların ve kura isabet eden senedatın tediyesi için müruru zaman müddeti her bir isikrazın akdine mezuniyeti havi kavanin ve mukavelâtta musarrah ise bu sarahat nuteberdir.

DOKSAN DÖRDÜNCÜ MADDE — Beş sene zarfında taleb olunmayarak müruru zamana uğrayan düyun hakkında, istihkak sahipleri tarafından dermezan edilecek mazeretleri dinleyecek merci Adliye mehakimidir. Mahkemedan isihsal olunacak ilâm mucibince mazeretlerini isbat edenlerin matlubatı 59 ncu madde hükmüne göre tesviye olunur.

Dokuzuncu fasıl

Ayniyat muhasebesi

DOKSAN BEŞİNCİ MADDE — Ayniyat muhasebesinin ihtiva eylediği mevad:

- A - İmalâta mahsus malzemei iptidaiye,
- B - İstihlâkâta mahsus bilûmum mevad ve eşya,
- C - Tesisat ve inşaata müteallik bilcümle mevad ve malzeme,
- D - Eczayı tıbbiye,
- H - Demirbaş eşya ve mefruşattır.

DOKSAN ALTINCI MADDE — Devletçe idare edilen ambar, imalâthane, cak, tersane ve emsali müessesattan her birinde bulunacak her türlü mevad ve eşya ve malzeme ile devair ve müessesatta mevcut demirbaş eşya ve mefruşat ir ayniyat muhasibine mevdu bulunur. Muhasib bu ayniyatın hüsnü muhafaza ile idhalât ve ihracatından mesuldür. Ancak eşyanın tabiatından mümbais ve sulen sabit tenakuslardan dolayı ayniyat muhasibi mazur tutulur.

DOKSAN YEDİNCİ MADDE — Her ayniyat muhasibi mensub olduğu daireye kendisine tevdi edilmiş olan ayniyatın envarı itibarile idhalât ve ihracatını muhtevi bir hesab itasile mükelleftir.

DOKSAN SEKİZİNCİ MADDE — Adliye icra daireleriyle devairi inzibatiye ve saire tarafından efrada aid olarak vazıyed olunan ayniyatın muhasebesi dahi ir muhasibin idaresine ve Divanın muhakemesine tâbidir.

DOKSAN DOKUZUNCU MADDE — Devletin berrî, bahrî ve havaî kuvayı müdafaasına müteallik teçhizat, malzemei harbiye, melbusat, mahrukat ve erak ve askerî fabrika ve merbutu müessesat Müdafaai Milliye ve Bahriye vekâflerince tanzim ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunacak talimatnameye tevlikan teftiş ve murakabeye tâbi olup bunlar için hesabı katği tanzim edilmeyeceği İbi Divanı muhasebata hesab dahi verilmez.

Onuncu fasıl*Bütçe hesabının kesilmesi*

YÜZÜNCÜ MADDE — Bütçe hesabının kesilmesi, hesabı katği kanunu ile olur. Hesabı katği kanunu, maddeler üzerine müretteb bir metinle varidat ve masarif cedvellerinden tereküb eder. Şekil ve taksimat, muvazenei umumiye kanununa tamamiye mütenazır bulunur.

YÜZ BİRİNCİ MADDE — Vekillerden her biri kendi bütçesine aid masraf hesabı katği cedvelini senei maliye gayesinden itibaren dokuz ay zarfında ik nüsha olarak tanzim ile bir nüshasını Maliye vekâletine ve diğer nüshasını Divanı muhasebata gönderir. Maliye vekili kendi vekâletine aid masraf cedvelini bu müddet zarfında Divanı muhasebata göndermekle beraber Devletin umumî varidat ve masarifatını muhtevi Hazine hesabı umumisini, senei maliyenin sonundan itibaren nihayet on yedi ay zarfında ihzar ederek Divanı muhasebata irsa ve hesabı katği kanunu lâyihasile birlikte Büyük Millet Meclisine takdim eder. Münfasıl vekile aid hesabı katği, lâhik vekil tarafından verilir.

YÜZ İKİNCİ MADDE — Varidat hesabı katği cedvelinde : (1) varidatı muhammenatı, (2) o seneye aid tahakkukat, (3) sabık seneden devren gelen ba kaya, (4) senesi içinde vukubulan tahsilât, (5) gelecek seneye devrolunan ba kaya gösterilir.

YÜZ ÜÇÜNCÜ MADDE — Masraf hesabı katği cedvelinde : (1) bütçe ile ve rilen tahsisat, (2) senesi zarfında ilâve olunan tahsisat, (3) senesi içinde ta hakkuk eden masarif, (4) senesi zarfında tediye olunan veya emanet hesabına alınan masarif, (5) senei maliye nihayetinde kalan düyun, (6) istimal olunamayıp iptal edilen tahsisat bakiyesi gösterilir. Her vekâletin kendi bütçesine aid hesabı katğiye tahsisatın istimali ve hizmetin ifası hakkında ayrıca bir izahname raptedilir.

YÜZ DÖRDÜNCÜ MADDE — Hazine hesabı umumisi aşağıdaki aksamı ihtiva eder :

- A - Hesabı katği kanun lâyihasının metni,
- B - Esbabı mucibe,
- C - Bütçe dahil ve haricinde kabız ve tediye olunan mebalığın mizanı,
- D - Varidat hesabı katği cedveli ve izahnamesi,
- H - Vekâletler hesabı katğileriyle izahnameleri,
- V - Her vilâyet ve müessesenin bütçedeki enva itibarile varidatı ve daire itibarile sarfiyatı.

YÜZ BEŞİNCİ MADDE — Vekiller, vekâletlerine aid ayniyat için dahi yukarıki maddelerde muharrer müddet ve esaslar dairesinde hesabı katği tanzir ve bir nüshasını Büyük Millet Meclisine takdim ve bir nüshasını da Maliye vekâletine Divanı muhasebata irsal ederler.

YÜZ ALTINCI MADDE — Ayniyat hesabı katği cedvelinde : (1) Nevi ve esmanı itibarile senei maliye iptidasından müdevver ayniyat, (2) senesi zarfında alınan ayniyat, (3) senesi zarfında sarfedilen ayniyat, (4) senei maliye gayesindeki mevcudat gösterilir.

YÜZ YEDİNCİ MADDE — Divanı muhasebat Hazine hesabı umumisini bir kere muhasiblerin tedkik edilen hesabatı ile bir kerede vekillerden her birinin verdikleri hesabı katğilerle mukabele ve tedkik ederek hesabı katği kanununun Maliyec

3üyük Millet Meclisine takdimi tarihinden itibaren nihayet altı ay zarfında tedkikatı neticesini vereceği beyanannmelerle Meclise arzeder.

YÜZ SEKİZİNCİ MADDE — Senei maliye gayesine kadar bilfiil vukubulan 3diyattan mahsubu icra olunamayanların muhasiblerce dört ay zarfında ve merkez muhasebe müdürlerince Hazine hesabı umumisinin tanziminden bir ay evveline adar mahsub muamelâtına devam olunabilir.

On birinci fasıl

Vekâlet muhasebeleri

YÜZ DOKUZUNCU MADDE — Her vekâlette bir muhasebe müdüriyeti bulur.

Bu muhasebeler :

A - Vekâlet bütçesini ihzar etmek,

B - Merkezin mütehakkık masraflarını ita emrine rabteylemek,

C - Memur bulunduğu vekâlete mevdu olup Devlet müesseseleri, şirketler ve eşastan alınması lâzımgelen bilûmum varidat ve hasılatı tahakkuk ettirmek,

D - Tediye ve kredi emirlerini tanzim eylemek,

H - Vilâyetlerden gelecek sarfiyat evrakını tedkik ve tahsisatından mahsubunura etmek,

V - Vekâlet hesabı katğisini tanzim eylemek,

Z - Vekâletin sair hesabî muamelâtını rüyet etmek ile mükelleftir.

YÜZ ONUNCU MADDE — Muhasebe müdürleri her türlü masraf taahhüd evkını icradan evvel görüb bütçe ve kavanin ve nizamata muvafakati noktai nazardan vekile mütalea beyan etmeğe ve vekâletçe bu mütalea nazarı dikkate alındığı takdirde yirmi dört saat zarfında Maliye vekilini haberdar eylemeğe mecdirdur.

YÜZ ON BİRİNCİ MADDE — Teşkilât itibarile bir vekâlete tâbi olmakla beraber tahsisatı o vekâlet bütçesinde ayrı bir cüz teşkil eden idarei umumiyelerde dahi ni vezaifle mükelleff ve aynı şeraite tâbi birer muhasebe müdürü bulunur.

YÜZ ON İKİNCİ MADDE — Şehbenderhane hesaplarının celb, tedkik ve telatı ve muhasib sıfatile Divanı muhasebata hesap itası Hariciye vekâleti muhasebe üdürüne aiddir.

YÜZ ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Devletin muntazam diyununa aid muamelâtı etmek üzere Maliye vekâletinde bir muhasib bulunur. Bu muhasib (1) akdolu n istikraz ve avanslar ile ihraç edilen Hazine bono ve tahvillerinin hesaplarını kib etmek (2) tediye edilecek taksit ve kuponları tahakkuk ettirerek ita emrine bteylemek ile mükelleff olup Divanı muhasebata usulü dairesinde idare hesabı rir.

YÜZ ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Muhasebe müdürleri tarafından tahakkuk irilecek olan bilûmum varidat ve hasılatın takib ve tahsilinden mesul olmak üzere Maliye vekâletince bir veya müteaddid varidat muhasibi tayin olunur.

Bunlar da diğ er muhasibler gibi Divanı muhasebata hesap itasile mükelleftirler.

On ikinci fasıl

Mülhak ve hususî bütçe

YÜZ ON BEŞİNCİ MADDE — Sarfiyatı hususî varidat ile temin ve muvaze-

nei umumiye haricinde tedvir olunan bütçelere « Mülhak bütçe », mahallî sarfiyat ve varidatı ihtiva eden bütçelere « Hususî bütçe » denir.

YÜZ ON ALTINCI MADDE — Mülhak bütçeler her sene dairelerince tanzim olunub merbut oldukları vekilin imzasile tedkik edilmek üzere Maliye vekâletine tevdi edilir. Bu bütçeler Maliye vekâleti tarafından 34 ncü madde mucibince Büyük Millet Meclisine takdim olunur.

YÜZ ON YEDİNCİ MADDE — Mülhak bütçelerin müdürü umumileri, mensub oldukları vekâlete izafeten ikinci derece âmiri ita sıfatile muamele ifa ederler.

YÜZ ON SEKİZİNCİ MADDE — Mülhak ve hususî bütçelerin hesabat ve muamelâtı, hususî kanunlarında muharrer kuyud mahfuz kalmak üzere, bu kanun ahkâmına tâbidir.

YÜZ ON DOKUZUNCU MADDE — İdarei hususiye ve belediye muhasibleri hesabatını, haklarındaki kararın tebliği tarihinden itibaren bir ay zarfında gerek alâkadarın ve gerek idarenin müracaatı üzerine derececi saniyede tedkik ve hükme rabtirmek Divanı muhasebata aiddir.

On üçüncü fasıl

Muhasib hesaplarının tanzim ve Divanı muhasebata itası

YÜZ YIRMİNCİ MADDE — Her muhasib hesabını seneden seneye Divan muhasebata vermeğe mecburdur. Bir senei maliyenin intihâsından evvel infisa eden muhasib, halefi tarafından sene nihayetinde Divana verilmek üzere, hesabın halefine devreder.

YÜZ YİRİMİ BİRİNCİ MADDE — Vefat eden veya halefine hesap itasındar imtina eyleyen muhasibin hesabı, Maliye vekâletince tayin olunacak bir heyet marifetile, halefine devrolunur.

YÜZ YİRİMİ İKİNCİ MADDE — Muhasibler bir senei maliyeye aid idar hesaplarını evrak ve vesaikile beraber, o senenin hitamından yedi ay nihayetine kadar, Divanı muhasebata vermekle mükelleftirler. Bu müddet zarfında hesap veremeyen muhasib, Divanı muhasebatça tahsisatile beraber maaşının nısfına kadar bir cezayı nakdi ile, tecziye olunur. Muhasib, tayin edilecek müddet zarfında yin hesap itasından veya evrakı müsbitte ibrazından imtina ettiği halde Divanı muhasebatın işarı üzerine vekâleti aidesince memuriyetinden ihraç olunarak bu hesap maddei sabıka mucibince halefi tarafından verilir.

YÜZ YİRİMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Nakid muhasibleri tarafından Divan muhasebata ita edilecek idare hesabı aşağıdaki mevad ve cedvelleri ihtiva eder :

A - Sene iptidasına müdevver mevcud ile o sene zarfında vukubulan bilûmur makbuzat ve medfuat ve ertesi seneye devrolunan mevcud,

B - Varidatın sene ibtidasına müdevver bakayasile o sene zarfındaki tahakkuk kat ve tahsilâtı ve gelecek seneye müdevver bakayanın mikdarı,

C - Her daire bütçesinden bir sene zarfında alınan tediye emirleriyle bunlar müsteniden vuku bulan tediye,

D - Gelecek sene ibtidasına müdevver ve senei maliyede mütehakkak eşha zimemi ile avans bakıyelerinin müfredatı,

H - Tediye emirlerine müsteniden tesviye oluup şayanı kabul bulunmamasırdan naşi hesabı mahsusuna naklolunan sarfiyat müfredatı.

Cedveller bütçeye müteallik hesabatla bütçeye mütenazır bulunmak ve izahat

âzime ve evrakı müsbitelerile birlikte tevdi edilmek meşruttur. Bakaya, müfrelatına göre, esbabı mucibe ve vesaikile irae ve izah olunur. Merkez ve mülhak bütçelerin nakid muhasibleriyle rüsumat ve posta, telgraf gibi müstakil teşkilâtı mevcud dairelerin muhasebe müdürleri bir senelik bütçe tahakkukat ve tediyatını nübeyyin olmak üzere fasıl ve madde itibarile ayrıca bir cedvel ilâve ve itasile nükelleftirler.

YÜZ YİRMİ DÖRDÜNCÜ MADDE — Ayniyat muhasiblerinin idare hesabı:

A - Geçen seneden müdevver mevcudile senci haliye zarfındaki idhalâtı,

B - Senei maliye zarfındaki ihracat ile gelecek seneye müdevver mevcudatı,

C - Senesi zarfındaki tahavvülât ve tagayyüratı,

D - Zayıat ve fire mikdarını,

H - Tadad neticesi noksan veya ziyade mikdarlarını mübeyyin cedveller ile air malûmatı ihtiva eder.

Bu cedveller izahat ve evrakı müsbitelerile birlikte Divanı muhasebata verilir.

On dördüncü fasıl

Müteferrik mevad

YÜZ YİRMİ BEŞİNCİ MADDE — Bir muhasibin Divanı muhasebatça rüyet unan hesabı meyanında cürüm teşkil eden bir file temas ettiği görüldüğü takdirde hesabın bu kısmı tefrik edilerek hukuku umumiye cihetinden takib olunmak üzere lairesine tevdi kılınır. Mahkemece verilen hüküm, Divanın hesap cihetinden tedkikat ve hükmüne mâni değildir.

Zimmetler, vukuu tarihinden ve tazminler Divanca hükmedildiği tarihten itibaren faize tâbidir.

YÜZ YİRMİ ALTINCI MADDE — Bir muhasib hakkında Divanı muhasebatan veya diğer bir mahkemedен saçar olan zimmet ilâmı kefalet mikdarile mukayyed olmak üzere kefile de saridir. Muhasiblerin hesabı Divanı muhasebata tevdi tarihinden itibaren iki sene zarfında rüyet edilmediği takdirde hükmen musad-ak addolunur.

YÜZ YİRMİ YEDİNCİ MADDE — Büyük Millet Meclisi, Riyaseti Cümhur e Divanı muhasebatın masarifi bu kanun dairesinde tahakkuk ettirilerek tediyelunur. Maliye vekâleti ile Divanı muhasebatın bunlar üzerinde bir gûna tedkik akları yoktur.

Umumî bütçenin tanzimi sırasında idare âmirleri bu bütçelere aid erkamı Maliye ekâletine bildirir. Her sene nihayetinde tanzim edilecek hesabı katî cedvellerinin bir nüshası Hazine hesabı umumisine idhal olunmak üzere Maliye vekâletine önderilir.

YÜZ YİRMİ SEKİZİNCİ MADDE — Büyük Millet Meclisi, Riyaseti Cümhur e Divanı muhasebat bütçelerindeki muhassasat, idare âmirlerinden birile Meclis muhasibi tarafından müşterek imzalı makbuz mukabilinde Hazineden verilir.

YÜZ YİRMİ DOKUZUNCU MADDE — Malî müşavere encümeni, Divanı muhasebat heyetinden iki zat ile vekâletler muhasebe müdürleri ve Maliye vekâleti muhasebei umumiye dürürü umumisinden mürekkeb olup Maliye vekilinin veya vekil edeceği zatin riyaseti altında iğtima eder. Zimmetlerin terkinine müteallik ususatta Maliye hukuk müşaviri ve varidat evrakı müsbitesi eşkâl ve envanın tayininde Varidat müdürü umumisi encümene iltihak eyler.

YÜZ OTUZUNCU MADDE — Encümen varidat ve sarfiyata müteallik evrakı

müsbitenin nevi ve eşkâlini tayin ve hesabatın tarz ve usulüne dair atıyen yapılacak tadilât hakkında rey ita eyler.

YÜZ OTUZ BİRİNCİ MADDE — Ayniyat ve nakid muhasibleriyle varidat ve tediyatta alâkadar memurların zimmetlerinin terkinin hakkında vaki olacak talepler bu encüimende tedkik edilip ittihaz olunacak karar Maliye vekiline bildirilir.

YÜZ OTUZ İKİNCİ MADDE — Encümen azasına Maliye vekili tarafından tayin edilecek miktarda ücreti huzur verilir. Ancak bir ay zarfındaki içtima dördü tecaviüz edemez.

YÜZ OTUZ ÜÇÜNCÜ MADDE — Esbabı mücbire ve zaruriye dolayısıyla takip ve tahsiline mahal veya imkân görülemeyen zimmetlerin terkinin Malî müşavere encümeninin mütaleası alındıktan sonra Büyük Millet Meclisine arz olunur.

YÜZ OTUZ DÖRDÜNCÜ MADDE — Devairi merkeziye muhasebe müdürleriyle maiyeti ve umum nakid muhasibleri ve kaza mal müdürleri, Muhasebei umumiye müdüriyeti umumiyesinin inhasile Maliye vekili tarafından ve ayniyat muhasibleri dahi daireleri tarafından tayin olunur.

YÜZ OTUZ BEŞİNCİ MADDE — İnşaat müteallik bir mukavelenin tatbiki sırasında tadil zarureti hâsıl olduğu ve binnetice imalât veya levazımın tezyid veya tenkisi icab ettiği takdirde müteahhid taahhüdün mecmuuna nazaran yüzde yirmi nisbetindeki tadilâtı aynı şerait dahilinde ifaya mecburdur. Bu takdirde yapılan fazla işin bedeli ayrıca ilâve ve noksanın bedeli tenzil olunur. Bu nisbetler fevkinde olan tadilât için usulü dairesinde yeniden mukavele akd olunmak lâzımdır.

YÜZ OTUZ ALTINCI MADDE — Mukavelâttan müteahhdis ihtilâfatın halli için müteahhidlerle akdolunacak sulhnameler ile mukavelenamelerde yapılacak tadilât, Hazinesin ita veya terketmekte bulunduğu menfaat üç bin liraya kadar olduğu takdirde, Hazine hukuk müşavirliğinin mütaleasına istinaden vekâleti aidesi tarafından yapılabilir. Bu mikdarın fevkinde bir menfaatin terk veya itasını müstelzim sulhnameler akdinde veya mukavelename tadilâtında Şûrayı devletin mütaleası alınmak lâzımdır. Hazine hukuk müşavirliğince veya şûrayı devletçe dermeyan olunan mütaleata muhalif olarak sulhname akdi veya mukavelâtta tadilât icrası İcra Vekilleri Heyeti kararile yapılabilir. Mukavelâtın temdid müddeti mukavelâttan muharrer esbabdan mütevellid olduğu veya tadilât Devlet lehine bulunduğu takdirde doğrudan doğruya vekâleti aidesince icra olunur.

YÜZ OTUZ YEDİNCİ MADDE — Muvazenei umumiyeye dahil devairi Devlet leh ve aleyhine ikame olunan davalardan takibinde Devlet menfaati mutasavver olmıyanların terkinin kaydi veyahud bunların sulh halli için bu dava üç bin liraya kadar menfaati mutazammın ise Hazine hukuk müşavirliğinin ve andan fazla menfaati mutazammın ise Şûrayı devletin mütaleasına istinaden Maliye vekâletince tanzim olunacak kararname, Reisiümhurun tasdikına arz olunur.

YÜZ OTUZ SEKİZİNCİ MADDE — Divana tevdi edilecek tahsis evrakile ita emirleri ve varidat ve muamelâtı nakdiyeye müteallik bilûmum evrakı müsbite Divanda hıfzolunur. Bunların muhafaza müddetleriyle sureti imhaları Divanın mütaleası alınarak Hükûmetçe tanzim olunacak nizamname ile tayin olunur.

YÜZ OTUZ DOKUZUNCU MADDE — Bu kanunun ahkâmı dairesinde hesap kayıdlerinin tesisile muamelâtın tatbiki hakkında talimatname tanzimine ve bu kanunda mezkûr olub hesap usullerine aid bulunan esasların kısmen veya tamamen zaman ve mahalli tatbikının tayinine Maliye vekili salâhiyettardır. Ancak bu hu-

susda Divanı muhasebatın mutaleası alınmak muktazidir.

YÜZ KIRKINCI MADDE — 14 şubat 1927 tarihli muaddel usulü muhasebei umumiye kanunu muvakkatle müzeyyelâtı ve bu kanuna muhalif olan ahkâm mül-gadır.

YÜZ KIRK BİRİNCİ MADDE — Bu kanun 1927 senesi haziranı ibtidasın-dan itibaren meridir.

YÜZ KIRK İKİNCİ MADDE — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti nemurdur.

Muvakkat maddeler

BİRİNCİ MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun 92 ve 48 nci maddeleri hük-nü 1928 senesi haziranından itibaren meridir.

İKİNCİ MUVAKKAT MADDE — 1927 senesi maliye bütçesinin vilâyat me-nurin maaşat ve tahsisatı fevkalâdesinden yapılacak tasarrufat karşılık ittihaz edilerek senesi mezkûre muhasebei umumiye kadrosunda muharrer maaş nisbetleri lairesinde merkez teşkilâtının tevsiine Maliye vekili mezundur.

Divanı muhasebatın kablessarf vizesinden müstesna sarfiyatı mukannene cedveli

- 1 — Memurin maaşat ve muhassasatı,
- 2 — Müstahdemini daim ücuratı,
- 3 — Muhassasatı zatiye maaşatı,
- 4 — Düyunu umumiye itfa ve faiz bedelleri,
- 5 — Mahkeme harçları,
- 6 — Mukannen aidatı beyiye,
- 7 — Nisbeti kanunla muayyen aidat ve ikramiyeler,
- 8 — İki dairei resmiye arasında veya Hazineye müteallik irad ve masraf su-etile yapılan sarfiyat,
- 9 — Vergi, resim ve sair namlarla resmî daireler namına yapılan tevkifat,
- 10 — Divanı muhasebatça müseccel mukavelenamelere müsteniden vukubu-acak bedelâtı icare tediyatı,
- 11 — Sınaî ve ticarî müesseseler ve imalâthanelerin mütedavil sermayeden ukubulan sarfiyatı,
- 12 — Reddiyat.

26 mayıs 1927

ümhuriyet Riyasetine tebliği	:	28 - V - 1927 tarih ve 1/1074 No. lu tezkere ile
erayi neşir ve ilân kanununun Başvekâlete tebliğ	:	
ildiğini misir Cümhuriyet Riyasetinden mevrud	:	
zkerenin tarih ve numarası	:	4 - VI - 1927 ve 4/254
üzakeratı ihtiva eden zabıt ceridelerinin cild ve	Cild	Sayfa
yıfası	:	30 - 3,212:213
	:	32 - 149,206:225,254:256 - 386, 440, 470; 47
bu kanunun alâkadar olduğu diğer kanunların	:	
marası	:	